

Andeš Ruslund

UZDAJ SE
U MENE

Preveo sa švedskog
Nikola Perišić

Laguna

Naslov originala

Anders Roslund

LITAPÅMIG

Copyright © Anders Roslund 2021

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation copyright © 2023 za srpsko izdanje, LAGUNA

UZDAJ SE
U MENE

SVETLOST KOJA JE dopirala do njenih očiju bila je jaka, pa je možda zato malo zažmurila. Ležala je ispruženih nogu, ruku uz bokove, sa dovoljno mesta za stopala i ramena. Nije joj bilo hladno. Na sebi je imala fin prekrivač od lanene tkanine, deblji nego što bi se pomislilo na prvi pogled, od one vrste koja se oseća, ali ne predstavlja teret, obavija a ne žulja. Bila je naga, bleđa skoro isto onako kako se pobledi preko zime, iako je i dalje bilo leto, a koža joj je delovala meko i retko je videla sunca – neki ljudi ga i inače izbegavaju i odevaju se u široke pantalone i velike džempere, i ona je verovatno jedna od njih.

Negde u daljini otvorila su se vrata.

Malo su zaškripala, tiho cijuknula, uz metalni prizvuk, pa su koraci počeli da se približavaju, plitke cipele sa tvrdim potpeticama udarale su po podu, a to je bio jedan od onih podova s tankim slojem vinila preko čvrstog betona.

Ona ga verovatno nije čula.

Inače bi valjda makar malo pomerila glavu i oprezno se okrenula prema neznancu.

ZAUSTAVIO SE POŠTO je prišao na metar ili dva. Žena je bila mlada, lepa. Kose tamne i duge, pomalo ukovrdžane na krajevima. Delovala je krhko, tankih udova, ruku koje nisu često podizale teret, i butina i listova koji nisu hodali daleko.

Ležala je mirno i nije mu susrela pogled. On se nagnuo prišavši sasvim blizu, a ona je možda osetila zadah muškarca srednjih godina, znoja koji ga oblije onda kada nešto nije u redu, daha toplog, sa tragovima pola cigarete i šolje crne kafe.

Ona je izgledala kao i ostale. Uvek su na neki način podsećale jedna na drugu. Najviše oko očiju i usta. On se zapita da li se nekad smejala, možda i jeste, a on požele da zna kako je zvučala kada je radosna.

Pružio je ruku ka njoj i spustio je na njeno obnaženo rame, dok mu je dah dopirao do njenog obraza. Zbunjeno se osvrnuo po prostoriji, pa ponovo pogledao na ležaj u njenom središtu.

Nikako nije uspevao da razume.

Bubrezi su bili izvađeni posle smrti – bez podvezivanja krvnih sudova ili skupljanja krvi u trbušnoj duplji.

Baš kao i srce.

Jetra.

Pankreas.

Pluća.

Rožnjače iz očiju.

Koštana srž.

Čak i hipofiza.

Ali ne i jajnici. Oni su odstranjeni još dok je bila živa.

Videla se skoro zalečena rana.

Da su joj izvadili bubrege, pluća, pankreas, to je mogao da razume.

Ali jajnike?

Njih bi teško uspeli da prodaju.

petnaest dana ranije

prvi deo

Vilnius

SVIĐALO JOJ SE DA hoda lica okrenutog ka lakim oblacima na nebu, sporim i gotovo teturavim korakom duž obale reke Vilnje. Prošla je pored kafea u kom se služio doručak, otvorenog od rane zore, i stare, napuštene kule i škole koja je izgledala kao da se malo skupila kako bi uspela da se smesti između fabrike i benzinske pumpe, pa se približila mostu koji je pretvarao Ulicu Kalvariju u ispruženu ruku široku pet traka koja je dodirivala saobraćajno srce grada. Kasnila je, bilo je to jutro sa previše misli, pa je požurila da savlada i poslednju deonicu puta do oronule četvorospratnice od cigle sa ulaznim vratima od masivnog gvožđa.

Zvala se Aljona Sljusareva i u jednoj ruci je nosila papirnu kesu sa bodljikavim pecivom koje je uvek kupovala od one starice u maloj pekari na uglu koja se osmehivala toliko ljubazno i pitala je kako je, dok se testo okretalo na šipci iznad vatre, taman dovoljno dugo da dobije ukus kao onda kada su dani bili jednostavni i beskrajni.

Kada je ona otvorila vrata i ušla, već su sedele tu, ćutke, na cvetnoj sofi za posetioce. Posmatrale su je, tako mršave, tako nesigurne.

Bliznakinje. Kao duplikati. Uzajamni odrazi.

Vi ste poslednje. Nikad više.

Napunila je bokal kafom i vodom, isekla pecivo na tanke, izmrvljene kriške, pa ih na tacni od debelog lima postavila na sredinu stola ispred sofe.

Muškarca je već viđala, i pretpostavljala je da mu je četrdesetak godina. Imao je debele, suve usne utonule u neurednu bradu i sedeo je zavaljen u fotelju, dok su dve žene zurile u prazno i nesvesno se protezale.

„Poslužite se. Šakotis, sladak taman koliko treba, najbolji u gradu.“

Aljona gurnu tacnu ka mladim ženama, a one pogledaše u čoveka, čekajući da im klimne glavom, pre nego što su se usudile da uzmu po komadić, obe istovremeno.

„Sad je red na odeću.“

Njih dve su je posmatrale, slušale, ali se nisu pomakle.

„Kada budete završile sa jelom.“

Čovek nije posegnuo za svojom kriškom, već je umesto toga nešto potražio u džepu sakoa. Paklicu cigareta. Izvukao je iz nje jednu cigaretu i zapalio je.

Ona uzdahnu.

„Kao što oboje dobro znamo, ovo je lekarska ordinacija.“

On joj se osmehnuo i povukao prvi dim, pa se kod sledećeg osmehnuo ponovo i izduvao dim, koji je obrazovao smrdljiv i razbarušen oblak između njih. Ona je tada ustala, snažno ga ošamarila po obrazu, istrгла mu cigaretu i ugasila mu je o butinu.

Moć.

Koja se uvek mora pokazati.

„A što se vas dve tiče – ako želite da vam pomognem, *morate skinuti odeću.*“

Kako su je samo uredno složile, istovremeno i na isti način, pa je pažljivo položile na dve istovetne gomile. Bilo je leto, mesec jun, ali je unutra vazduh i dalje bio hladan, a vlaga nikada nije napuštala kuću na obali velike reke, pa su se smrzavale, gola

koža im se naježila, šćućurile su se jedna kraj druge i odmah se učinilo da su nekako sitnije.

Aljona je ustala i rukom pokazala da se i od njih očekuje da učine isto i stanu ispred nje, a ona je onda obišla krug oko njih, ispitujući ih pogledom. Trudile su se da stoje mirno, videla je kako se naprežu, ali su njihova bosa stopala na kamenom podu i nezaštićena tela čeznula da budu negde drugde. Pogledi su im lutali ka prozoru, bežali kroz njega, a Aljona ih je pratila – do putničkog broda koji je klizio sredinom široke reke, jata ptica koje su sletale na obalu Vilne, i sunca koje je zamagljivalo obrise onda kada svetlost postane prejaka. Otvorila je prozor širom i pustila unutra svež vazduh, trebalo je isterati vlagu, soba ne bi smela da bude hladna kada je napolju leto.

Osećala je pod rukom kako su im ramena i kukovi mršavi, a obrazi isto onako nežni kao što su i izgledali. I ona je nekada stajala tako. Aljona im provuče rukom kroz kosu, duge i sjajne vlasi, pa pređe na njihova meka grla i oble brade, razdvojila im crveno našminkane usne i otkrila zube, zdrave, bele.

„Dvadeset dve?“

Aljona se okrenu ka čoveku u fotelji.

„Da. Dvadeset dve.“

Odmahnula je glavom.

„Ne.“

On za trenutak skrenu pogled, ne mnogo, ali dovoljno, nadajući se da će to ostati neprimećeno.

„Dvadeset jednu.“

„Misliš, dvadeset?“

„Da.“

„Da?“

„Da. Devetnaest.“

Pomilovala im je obraze, ovoga puta nadlanicom.

„Koliko imate godina?“

One pokušaše da uhvate pogled svog pratioca, u želji da daju pravi odgovor.

„Pitala sam *vas*. Hoću da mi *vi* odgovorite.“

Njihove našminkane oči gledale su u stranu.

„Koliko vam je godina?“

Podigla je glas.

„Koliko vam je godina?“

„Osamnaest.“

„Osamnaest?“

„Uskoro.“

Aljona pređe u sledeću sobu, čiji je jedan ugao zauzimao radni sto, pa priđe starijem čoveku koji je dotad sedeo ćutke, u belom mantilu i sa stetoskopom oko vrata. Sada je bio red na njega. Mlade žene su duboko udisale dok im je lekar osluškiavao srce i pluća, pa legle na leđa, da im on stavi dva prsta na gornji deo stopala i konstatuje normalan puls.

„Sad ispružite levu ruku.“

Uzeo je lenjir od svetlog drveta, pa ga postavio kraj dve pomalo izbočene crvene mrlje na podlacticama.

„Tuberkulinska proba je malo peckala prošli put, sećate li se toga?“

One su istovremeno uzdahnule.

„Ovog puta se ne oseća ništa. Samo ću izmeriti mrlje, eto tu – vidite?“

Mumlao je, beležio, pa mu je pogled odlutao ka Aleni.

„Deluje dobro. Baš kao i uzorci koje smo uzeli prošli put.“

Aleni se taj postariji lekar nikada nije dopadao.

„Jeste li sigurni?“

„Da.“

Naravno, sećala se kako je nekada pregledao i njeno telo.

A najbolje se sećala onog poslednjeg puta, kada joj je izvadio život iz tela.

„Ništa?“

„Nema aktuelnih infekcija. Normalan nivo šećera u krvi. Nema hepatitisa, nema veneričnih bolesti, nema belančevina

u urinu. Test na HIV negativan. Obavljena je i tuberkulinska proba i rendgen pluća na kom je sve čisto – nema TBC-a.“

„A dokument za izlazak?“

„Eno ga tamo na stolu. Sastavljen i overen. Tu je moj zaključak sa punom anamnezom i iscrpnim izveštajem o tome kako su obe informisane o posledicama i rizicima. Izražavam uverenost u njihovu naročitu motivisanost, u to da zaista daju pristanak dobrovoljno, i navodim povezanost sa potencijalnim primaocem – jednim rođakom, kako to obično pišemo. U prilogu se nalazi rezultat skrininga sa kreatinom i cistatinom C – baš fine vrednosti GFR. Samo je mesto za upisivanje datuma prazno, pošto vi uvek želite da sačekate nekoliko godina sa tim, kako biste sami mogli da ga upišete onda kada dođe vreme za to.“

Utonuo je u stolicu za svojim radnim stolom, dok su dva mlada tela čekala naga na sredini prostorije, baš tamo gde je svetlost neonke najjače obasjavala bledu kožu.

Aljona pokuša da im se osmehne. Sada su se smrzavale još više nego pre.

„Možete da se obučete. Sedite malo na sofu, onu tamo sa velikim cvetovima.“

Sačekala je da troje posetilaca napusti lekarevu sobu, pa zatim otišla do otvorenog prozora i neko vreme pogledom tražila sunce koje je skliznulo negde za oblak. Uzela je mobilni telefon i okrenula broj koji je znala napamet, da bi zatim progovorila na engleskom jeziku razblaženom sa malo ograničenog švedskog, uz poneku litvansku reč onda kada ništa drugo nije moglo da posluži.

„Nema bolesti.“

Glas sa druge strane linije je želeo više.

„Dobar kvalitet kose, zdravi zubi.“

A glas je, baš kao i uvek, želeo još više.

„Male grudi, svetle stidne dlake, noge bez vidljive muskulature.“

Aljona ponovo usmeri pogled ka unutrašnjosti prostorije, ka upola ispijenim šoljama kafe i ostacima bodljikavog kolača koji su privlačili muve zunzare – zvučale su manje-više kao oni glasovi koji su se stalno vraćali.

„I?“

„Dokumentacija za izlazak je savršena.“

„Krv?“

„Takođe savršena.“

„Dakle?“

„Nulta krvna grupa. Odgovara skoro svima, najveća potražnja, najduže čekanje među pacijentima. Ići će lako sa obema.“

Glas koji je mrzela najzad je zvučao zadovoljno.

Aljona je prekinula vezu, a napolju su se oblaci razdvojili i osetila je onu toplotu na licu.

Otići će tamo, uskoro, što dalje od ovoga ovde.

„Gotove ste za danas.“

Dva istovetna odraza čekala su na sofa, kao što im je i rečeno, a sada se već činilo da nije ni moguće da priđu bliže jedna drugoj, pošto su sedele maltene jedna *na* drugoj.

„Gotove?“

„Nećete se više smrzavati, obećavam vam. Sutra putujemo.“

„Jesmo li...“

Okrenule su se ka svom pratiocu.

„... gotove, *Tētis*? Sasvim gotove?“

On je klimnuo glavom.

„Da. *Vi* ste sasvim gotove. Ali ne i ja.“

Piljio je u Alenu sa istim onim nadmenim kezom kao i onda kada je zapalio cigaretu i dunuo dim pravo u nju.

„Zar ne?“

Ona je susrela njegov pogled i gledala ga dovoljno dugo da postane neprijatno, pa mu zatim predala trbušastu kovertu koju je držala u ruci.

„Polovina sada – polovina u Stokholmu, posle isporuke.“

Ali nije popustila stisak kada je on prihvatio kovertu.

„Okej?“

On se i dalje kezio.

„Okej. Dobiću isto toliko u Stokholmu.“

Onda je pustila, a on je presavio kovertu i ugurao je u unutrašnji džep sakoa koji je zaudarao na dim.

Izašla je zajedno sa njima na lagan povetarac i prijatnu toplotu. Rastali su se kao sa nekim koga ne poznajete ali kao da vam već nedostaje, ona je zagrlila dva mršava tela sa izrazom lica i gestovima koji su glumili sigurnost i time samo još više isijavali nesigurnost.

„Nego, da vas pitam još nešto?“

Okrenule su se, istovremeno.

„Zanima me... koja je koja od vas dve?“

Zakikotale su se, stidljivo.

„Vilma. To sam ja.“

„A ja sam Zelma. Imam malecnu, malecnu smeđu mrlju tu... gore, na obrazu.“

I baš tada, kada se Aljona nagnula da bolje vidi, ona sa malecnom smeđom mrljom koja se dakle zvala Zelma takođe se protegnula i po drugi put zagrlila nepoznatu ženu koja je izdvojila vreme da je pita ko je.

I prošaputala.

„Vidimo se večeras. Na brodu.“

Poslednji put.

Aljona je naime donela odluku. Nikad više.

Neću da šaljem više nikog. Ovo ne sme da se dogodi ponovo.

Potom je posmatrala kako se njihova mršava leđa smeštaju na skućeno zadnje sedište auta i pomislila na jednu drugu veoma mladu ženu koja je stajala u jednoj drugoj sobi dok su neke druge oči ćutke opisivale široke krugove oko nje i ispitivački posmatrale njenu голу kožu, kao što je i ona radila maločas. Progutala je nešto što je podsećalo na suze i krenula za autom

koji je za sobom ostavljao jak miris dizela sve dok, zaklonjen oronulim bezbojnim kućama, nije malo ubrzao i nastavio dalje.

Tētis?

Tako su rekle.

Ona je, naravno, znala.

Svi su se uvek pretvarali pred svima.

Onaj ko je vozio taj automobil ni po čemu se nije mogao nazvati njihovim tatom.

Stokholm

„EVERTE?“

„Da?“

„Pucaj!“

Noge su čvrsto stajale na čvrstoj podlozi. Desna ruka je bila nepomična, ali ne i napeta.

Udahnuo je, zadržao dah u grudima i stomaku na sekundu-dve, i onda – veoma lagano – izdahnuo.

Evert Grens je tačno u tom trenutku opalio.

„Smem li...“

A zvuk je iščezao podjednako naglo kao što se i pojavio.

„... da brojim, Evert?“

„Ako mi obećaš da se nećeš smejati.“

Hugova tanušna, dvanaestogodišnja ramena skupila su se dok je žurno, žurno proveravao metu.

A onda. Onda je prsnuo u smeh.

„Izvini, Evert.“

„Obećao si!“

I smejaio se.

„Lagao sam.“

I smejaio.

Sve dok mu se nije pridružio i sam Evert Grens.

Jer lošiji strelac od njega nikada nije viđen kako korača hodnicima Krunuberja na putu do streljane u podrumu zgrade policije. Bila je u pitanju sala za vežbanje u bloku smeštenom na Kungsholmenu koji je predstavljao epicentar policijske delatnosti u Švedskoj, gde je državna bezbednost bila prvi sused kako Interpola tako i Nacionalnog operativnog odeljenja.

„Imaš jednu dvojku, Everte! I to samo ako ti progledam kroz prste! U stvari je jedinica – mada je možda neki *mali mali mali* delić pogotka završio ovde na ivici ako se baš mnogo pažljivo gleda, pa hajde onda neka ti bude dvojka. A to ti je inače najbolji pogodak do sada! Alo? Kako si ti uopšte postao kriminalistički komesar?“

Crna okrugla tačka u sredini mete na kojoj se nalazio broj 10 bila je netaknuta.

Baš kao i tanki prsten sa brojem 9.

I oni sa brojevima 8 i 7 i 6 i 5 i 4 i 3.

S druge strane, u prstenovima sa brojevima 2 i 1, kao i, većim delom, u pustošnom belom prostranstvu izvan spoljnog prstena – četvrtasti komad kartona je bio izrešetan dugim nizom hitaca iz pištolja.

„A ne umeš ni da trčiš naročito brzo. Slabo ti idu i skakanje i šunjanje. Pa šta onda radiš ovde? Šta uopšte umeš?“

„Da mislim.“

Hugo je nadlanicom obrisao suze koje su na neki način uspele da se iskradu iz njega zajedno sa smehom, pa je malo protrljao oči.

„Da, Everte – umeš da misliš. Sa tim se slažem.“

„Čak mi se čini da razmišljanje ume mnogo bolje da posluži od skakanja, trčanja ili pucanja onda kada kriminalistički komesar treba da shvati zbog čega je neki čovek povredio ili ubio drugog čoveka. Jer ja nikada nisam tamo, na mestu zločina, u trenutku kada se to dogodi. Ja tamo dođem kasnije, i treba

da na neki način izmaštam, sklopim kao slagalicu ono što se dogodilo – nakon što se već dogodilo.“

Hugo se onda ponovo zakikota.

Smejao se silovito i od srca, sve glasnije i glasnije.

„Ali ipak...“

Pri čemu se opet pojavilo nekoliko onih suza smejavica.

„... mislim, Evert, ako ćemo iskreno...“

Hugo je izvadio metu iz njenog okvira, pa podigao uglavnom nedirnuti papir između njih dvojice i mahnuo njime.

„... šta je ovo? Poneću je gore sa sobom, okej? U tvoju kancelariju. Treba da stoji na zidu iza tvog radnog stola.“

Zatim su uradili kao i obično, prošetalali su između dve policijske zgrade krećući se od jednih do drugih zaključanih staklenih vrata koja je Hugo otvorao komesarevom karticom, sve do onih poslednjih vrata koja su vodila u istražno odeljenje gradske policije. Do kancelarije koja je trideset godina ranije Evertu Grensu postala sigurno utočište onda kada se više nije usuđivao da ode kući i prespava u pustom stanu. U prostoriji je bilo toplo i zagušljivo, pa je Hugo nastavio do prozora, otvorio ga i malo stajao tako na lakom povetarcu, gledajući u unutrašnje dvorište gde su zaposleni u policiji ispijali prepodnevnu kafu na jarkom suncu.

„Gladan?“

Hugo se okrenuo.

„Da, jesam malo, Evert, ali...“

„Mislim, prvo si plivao u policijskom bazenu, pa si išao sa mnom u arhivu, među sve one stare, prašnjave policijske istrage. Čak si me i gledao kako pucam kao poslednji slepac. I na kraju svega toga – smeja si mi se na sav glas!“

„Dobro, jesam gladan, ali...“

„Uobičajeno? Mislim da su juče dopunili automat sa hranom, pa nam je sve nadohvat ruke. U 'radnjici', kako je zove tvoj mlađi brat. Imaju onaj sendvič sa tvrdim hrskavim hlebom

i sirom za mazanje koji voliš, i okrugle kolače sa nečim crvenim sa strane, pa čak i ono piće u četvrtastom tetrapaku čiji naziv nikada neću naučiti.“

Kriminalistički komesar je već bio ustao i krenuo, kada ga je Hugo zaustavio na pragu.

„Danas ćemo preskočiti automat.“

„Zašto? Obično voliš to da jedeš.“

„Zato što danas ja častim.“

Hugo je delovao silno zadovoljno dok je otvorao svoju torbu, pa je ispod kupaćih gaća i mokrih peškira izvukao tri plastične posude, da bi ih zatim pažljivo poređao jednu kraj druge na klimavom stolu.

„Sedi, Evert.“

Kriminalistički komesar je radoznalo začkiljio, pa seo na izlisanu somotsku sofu.

„Danas sam ja napravio užinu. Možda ti je... poznata?“

U najmanjoj plastičnoj posudi nalazila se grudva pekmeza od jagoda. U srednjoj nešto veća grudva pekmeza od brusnica. A pod plastičnim poklopcem najveće posude skrivala se pozamašna, uredno složena gomila palačinki.

Kariranih palačinki.

Evert Grens se nasmeši. I to onim osmehom zbog kog je osećao nešto meko i toplo duboko u stomaku. Nešto za šta vredi živeti.

„Da. I te kako mi je poznato.“

Te večeri su ga prvi put ostavili samog sa dvojicom sinova Pita Hofmana. A on nikad dotad nije ni ljudski porazgovarao sa nekim detetom. Bio je prestravljen. Smeten. Tako se osećao. Sve dok njih dvojica nisu odnekud izvukli toster za galete, pošto je pečenje palačinki uvek najbolji način da se upoznate sa nekim.

Mokri peškiri su skrivali još nešto na dnu Hugovog ranca. Odatle je izvadio kartonske tanjire i plastični pribor.

„Probaj, Evert.“

Hugo je dograbio gornju kariranu palačinku, namazao je pekmezom od jagode i smestio u svoj tanjir, onda dograbio sledeću i stavio je u Grensov tanjir, zajedno sa gomilom pekmeza od brusnica.

„Brašno, jaje, mleko, puter, so. Ispekao sam ih u tosteru za galette. Baš kao nekada.“

Evert Grens se svojevremeno upiljio u toster za galette, ne znajući šta da kaže.

„Ovaj... mislim da to i nije baš za palačinke.“

„Ma jeste. Vidiš, Everte? Samo sipamo smesu unutra. I onda...“

Hugov mlađi brat Rasmus je delovao toliko samouvereno dok je rukom podizao i spuštao gornji deo tostera za galette, gore-dole, gore-dole, poput nekih velikih usta.

„... onda zatvorimo, i pustimo da je toster proguta. Sačekamo malo. I tako, abrakadabra, dobijemo karirane palačinke.“

Krajičkom oka su se zgledali, prisećajući se prvog susreta.

Sada dvanaestogodišnji dečak i šezdesetpetogodišnji kriminalistički komesar, i jedno neočekivano prijateljstvo.

Dva ljudska bića koja su iz različitih razloga osećala nepoverenje prema drugim ljudskim bićima povremeno su osećala i to da je uspostavljanje društvenih kontakata prilično nezgodna stvar. Sada su sedeli jedan kraj drugog u policijskoj stanici Krunuberj i žvakali svako svoju kariranu palačinku, osećajući da bi ovo moglo biti nešto najbolje što se može očekivati od života.

„Nisi zaboravio da ja uskoro moram da idem? Na jedan drugi sastanak?“

„Nisam zaboravio, Everte. Ali uopšte mi nisi odgovorio kada sam te pitao gde ćeš.“

„Ovaj, moraću da se presvučem. U nešto... pa, malčice lepše. Ali usput ću te odvesti kući – taj sastanak imam na jednom drugom mestu.“

„Mhm. I to si rekao. *Ali ne i gde. Niti sa kim.*“

Evert Grens je izvadio odelo upakovano u plastiku iz uskog garderobera namenjenog uniformama koje nikada nije nosio. Bilo je nedavno odneto na hemijsko čišćenje i odlično je pristajalo starijem čoveku koji možda i nije baš u savršenoj formi. Češalj se nalazio u zadnjem džepu, i kada je začesljao ono malo kose koliko mu je bilo preostalo, zagledao se u ogledalo na unutrašnjoj strani vrata garderobera.

Jer kada je stajao tako, leđima okrenut svom znatizeljnom posetiocu, nije morao da pokaže koliko se zacrveneo.

„Ma s nekim iz starog društva. To je sve.“

„To je sve? Pa ja te nikada nisam video toliko doteranog.“

„Ponekad... pa eto, ponekad mi dođe i to.“

„Dođe ti?“

„Mhm.“

„Okreni se, Everte.“

„Moram samo...“

„Pocrveneo si! Jelda? Staro društvo? Ma kako da ne, pa nisi ti jedini koji ume da misli, Everte.“

I eto ga opet.

Opet onaj osmeh koji mu iznutra greje grudi i stomak.

Na kraju je ipak sve ispalo sasvim dobro.

Imao je ta dva sjajna Hofmanova sina koja je ponekad viđao i razgovarao s njima i koji su mu bili dragi, naročito onda kada ga s vremena na vreme nazovu bajagi dedom – on, koji se nikada nije snalazio sa decom. Osim toga, Hugo je bio u pravu, ovaj kriminalistički komesar je stajao pred ogledalom garderobera i doterivao se da bi se video s nekim drugim, ko mu je bio drag na drugačiji način i kome je on, uz malo sreće, takođe makar malo drag.

Evert Grens, koji se uopšte uzevši nije snalazio sa ljudskim bićima, uskoro je trebalo da se rastane od jednog od njih koje je ipak uspeo da shvati, i to zato da bi se sreo sa još jednim.

Provukao je češalj kroz kosu, i baš krenuo da skida poslednje uporne ostatke zaštitne plastike s rukava i nogavica sveže

opranog odela, kada je zazvonio fiksni telefon na radnom stolu. Onaj koji se u današnje vreme retko oglašava. Bio je u pitanju direktan broj iz nekog drugog dela velikog bloka policijskih zgrada.

„Everte?“

„Da?“

„Znaš li ko je?“

Grens pogleda u pravcu veće zgrade na suprotnoj strani unutrašnjeg dvorišta, malo izvivši vrat kako bi mogao bolje da vidi deveti sprat i prozor sa kog je pretpostavljao da poziv stiže.

„Znam ko je.“

„Treba mi tvoja pomoć.“

Povukao je rukav odela najzad oslobođen od plastike, proveo da se nije izgužvao i da mu i dalje doseže do ručnog zgloba.

„Kada?“

„Sada.“

Češalj je još jednom prošao kroz kosu, stvarajući vrtlog koji se uvek smirivao na pogrešnoj strani.

„Nemam vremena. Izvini. Krenuo sam na jedan važan ručak. A pre toga moram da svratim kući, što je takođe veoma važno. Ali mogu da ti se javim večeras. Ili sutra.“

„Everte?“

„Da?“

„Ne bih te zvao da nije baš jebeno hitno.“

Evert Grens se zagleda u ogledalo garderobera.

„Koliko hitno?“

„Kroz tačno jedan sat i dvadeset sedam minuta, biće već prekasno.“

**(odobreno prisluškivanje mobilnog telefona C,
adresa KARLAVEGEN br. 71)**

„Alo? Jedva se čuješ.“

„Očajan domet. Stojim u hodniku, ispred samog stana.“

„Dobro - ponovi. Koliko ukupno?“

„Trideset sedam.“

„Hoću da znam tačno. Za sve!“

„Neda sedam. Inesa četiri. Tanja sedam. Antea sedam. Estela četiri. Pija osam.“

„Koja vrsta?“

„Broj dva. Oni skoro providni. Sa dve pruge na sredini.“

NEDA SE NAGNULA kako bi bila bliže prozoru, lice joj je dodir-
nulo hladno staklo, znala je da će od toga ostati ružni tragovi
koji će otežavati gledanje napolje, ali je ipak ostala tako da bi
pratila ljude koji su se kretali po unutrašnjem dvorištu. Pet
spratova niže, svi su oni izlazili u Stokholm u kakvom ona
zapravo nikada nije bila.

Bilo je to lepo jutro, nekako svetlo, neko je nebo obojio u
plavo, a sunce se presijavalo na dimnjaku kuće preko puta.

Gotovo da je mogla da oseti vazduh tamo napolju.

Kuhinja je bila baš fina, s belim pločicama, aspiratorom od
nerđajućeg čelika i mnogo mesta oko okruglog drvenog stola.
Otpila je gutljaj kafe koja je počela da se hladi, dok je druga
šolja čekala, prazna – Inesa je često ostajala da leži u svojoj sobi,
različiti ljudi počinju dan na različite načine.

Neda je oslušnula.

Njegovi koraci po kamenim stepenicama, pa zatim i na
ulaznim vratima.

Uskoro će se zaustaviti. Uvek na polovini predsoblja, uvek
pred ogledalom sa zlatnim ramom. Naglas će frknuti, pa ga
pomeriti tako da stoji kako treba.

Ona nije gledala u njega kada je ušao u kuhinju, a on je prestao s pokušajima da joj uhvati pogled. U početku se trudio oko toga, dok je ona uvek ukočeno zurila u njegovo grlo, bradu, uši – gde god bilo, samo da ne mora da ga pogleda u oči.

Erki.

Trebalo je to da oseti.

Nikada neće uspeti da je sagleda u potpunosti.

Spustio je svoju torbu od smeđe kože, otvorio je i izvadio iz nje omanju kesu, pa počeo da broji naglas – *vienas, du, trys, keturi, penki, šeši, septyni* – dok je sadržinu ređao na gomilicu na stolu kraj njene šolje. Prebrojao je ponovo – *vienas, du, trys, keturi* – pa sledeću gomilicu gurnuo ka upražnjenom mestu.

„Ti imaš sedam. Inesa četiri.“

Neda osmotri kondome.

Dve svetle pruge otprilike na sredini, tu vrstu nisu dobile nikada ranije.

On je čekao njene oči koje se nisu predavale, pa zgrabio torbu i uputio se ka predsoblju.

„Vidimo se.“

Progutala je pljuvačku, želela je da joj glas zvuči snažno.

„Vidimo se... kada?“

On je bez odgovora zatvorio ulazna vrata.

Zapitala se hoće li ovo biti jedan od onih dana kada se on vrati samo pet minuta kasnije, da bi zatim celo prepodne pre-sedeo u kuhinji, ili pak jedan od onih u kojima nekoliko puta odlazi i dolazi u kratke posete bez najave.

Još jedna šolja. Ispila je polovinu kada se oglasilo zvono na vratima. Na pola puta se zaustavila pred ogledalom, izbegavajući da pogleda u njega isto kao maločas u Erkija, pa je okrenula staklo ogledala prema zidu, pre nego što je sklopila prste oko kvake na vratima.

Ja ne vidim njega. On ne vidi mene.

Ovaj gost je uvek bio uljudan i čekao je ispred, iako su sada mogli da otvore i sami, pomoću okruglog komada plastike koji

bi zapištao kada ga prinesu bravi. Ona se naklonila baš kao što treba i poželela mu dobrodošlicu, a gost se zahvalio, pa mu je zatim rekla da ga sledi, što je gost prihvatio, pa ga je odvela u sobu koja je pripadala njoj.

Gost. Tako je trebalo da ih zove.

Skinula je odeću. Gost je skinuo svoju. Posegnula je ka noćnom stočiću i prvom od sedam kondoma.

On ga nije prihvatio.

„Pogledaj me, Nedo.“

Ona je gledala u njegovo grlo i njegov obraz, gledala je iznad njega, kroz njega. Ali ne i u njega.

„Ej? Je l' može bez? Kao prošli put. Kao što ti i ja ponekad radimo. Molim te?“

Ona mu je i dalje pružala kondom.

„Mogu da ti pomognem da ga staviš.“

„Ja želim da te osetim. Da stvarno budem u tebi.“

„Ne smem. Više ne.“

„Zdrav sam.“

„Ne zbog toga.“

„Pa onda... zašto? Ja dobijam, ti dobijaš.“

Zato što mora da se poklapa.

Zato što će ih Erki večeras sve pokupiti i predati ih u ruke onome koji broji do sedam.

Zato što moj dug dodatno poraste svaki put kada se ne poklapa.

„Zato što je jednostavno tako.“

Prvi gost za taj dan razočarano je prihvatio tanki gumeni prezervativ – a onda se iznenada zaustavio i pustio ga da padne na pod. Ustao je i izvadio novčanik iz unutrašnjeg džepa sakoa. Tri nepresavijene novčanice od petsto kruna. Stavio ih je jednu preko druge.

„Tri za one kod kojih zakazujem. I isto toliko za tebe. Ako te lepo zamolim?“

Tri novčanice od petsto kruna koje mora da prijavi.

Tri novčanice od petsto kruna koje su samo njene.

Legla je na leđa i on je legao preko nje, a opna koja je trebalo da ih razdvaja ostala je da leži na podu.

On je tražio njen pogled, a ona je gledala u njegovo čelo, njegovo grlo.

Ja ne vidim tebe. Ti ne vidiš mene.

Zažmurila je i potražila onu svetlu mrlju iza očnih kapaka koja je rasla i dobijala razne boje – kao onda kada je bila mala i čekala da sve ponovo bude dobro, pa da može da pogleda opet.

Ležala je nepomično dok je on završavao sa svojim pokretima.

Nije joj se činilo da je nešto izašlo, nije bilo toplote, ničega.

Neda je nastavila da leži, a on je ustao, obukao se, zahvalio se.

Kada su se njegovi koraci udaljili, ona je ispružila ruku preko ivice kreveta i počela pažljivo da traži neupotrebljenu zaštitu koja je ležala negde na tepihu – trebalo je da njome uhvati što više onoga što je sada isticalo iz nje.

**(odobreno prisluškivanje mobilnog telefona C,
adresa ESTJETAGATAN br. 76)**

„Stojim pred vratima.“

„Rezervisao si i platio. Imaš zeleno svetlo, vrata otvaraš pištalicom koja je programirana za JEDNU posetu.“

„Ali ja želim da budem potpuno siguran.“

„Možeš da budeš potpuno siguran.“

„Nema grudvica maskare? Mislim kao onda kad debeli slojevi nekako sve zatrpaju? Nema onog crnog i testastog što stoji na samom vrhu trepavica kao neki jeftin, oduran lepak?“

„Ne.“

„Nema hulahopki koje izgledaju kao da su cele, ali kad priđeš bliže, vide se ružne poderotine?“

„Ne.“

„Nema crvenog laka za nokte koji ipak ne dopire do kraja na palčevima?“

„Ne. Nema nedostataka.“